
DISKUSSIE

Aantekeninge by die Fenomenologiese Analise in die Psigiatrie

Professor H. C. Rümke van die Utrechtse Universiteit — uitgenooi kragtens die bepalings van die kultuurverdrag van die Unie met Nederland — het onlangs aan die P.U. vir C.H.O. van-

uit sy standpunt 'n briljante lesing gegee van die fenomeen „psigies sig open en toesluit“.

Sonder vooraf 'n definisie van dié verskynsel te wou gee, het hy doelbewus

met die fenomenologiese analise sy weg gebaan tot die ,eienskappe' van hierdie belangrike gegewe.

Ons beoog egter nie 'n bespreking van prof. Rümke se analise nie, en wil slegs na aanleiding van die fenomenologiese analise en die standpunt van die psigiater 'n paar — los — gedagtes in u midde lê.

Menige huidige, veral Europese, psigiater (bv. Binswanger, Jaspers, Frankl), meen om met die fenomenologiese metode 'n neutrale analise te kan gee van verskynsels op die gebied van die antropologiese, psigiatriese, ens.

Die fenomenologiese metode wil die verskynsels uit sigself verstaan; dit wil dat die gegewe sélf spreek; dit wil die dinge analiseer sonder daaraan iets by te voeg of daarvan iets af te doen.

Die opmerking wat ons hierby maak, is dat die probleem van die ,gegewe' nie omseil mag word nie; die vraag bly nog: wat is gegee? Hier kom reeds 'n prinsipiële (kenteoretiese) antwoord en daarmee die moontlikheid van verskil in standpunt. Voordat twee psigiaters fenomenologies begin analiseer, moet hulle eers sê wat hulle analiseer. Korrek, die fenomenologiese analise word gelei deur die verskynsels of feite sélf, maar nie net daardeur nie; dit word òók deur prinsipes gelei. Al word dieselfde linguïstiese omkleeding gebruik, duik ook 'n verskil op in sake die sin van die gegewe.

Die Psigiatrie wil egter nie by 'n blote beskrywing van een of ander ,siektever-

skynsel' stilstaan nie; dit wil voortskei na 'n terapie.

Bedenk dan, dat die waarheidsvraag hier nié kan uitbly nie! Hier kan die psigiater nie neutraal ,dokter' nie. Maar ook die sg. neutrale en onbevooroordeelde karakteristiek en diagnose van die gegewe blyk onmoontlik te wees; dààrom dat reeds in die analise van die betrokke verskynsel, onderskei word tussen bv. ware en valse psigosies.

Ook hier sien ons dat 'n betrokke gegewe nié uit sigself verstaan kan word nie; daar word bv. gepoog om dit in verband met die waarheid te verstaan. En ook hier beantwoord die verskillende psigiaters die Pilatusvraag ,wat is waarheid' nie eenders nie.

Dit is 'n dwaling op eie standpunt indien gemeen word dat die fenomenologiese epoché die psigiater instaat stel om hom op 'n neutrale gebied terug te trek van die teëstelling tussen bv. ,ware' en ,valse' psigose of ,egte' en ,onegte' skizofrenie. Indien Psigiatrie neutraal wàs, dan sou die psigiater nimmer die onderskeidinge ,normaal', ,abnormaal', ,gesond', ,siek', ,waar', ,vals', ,afwyking', ens. op die lippe kon neem nie!

Mag daar psigiaters wees wat sulke grondbegrippe-onderskeidinge, ja hul hele roeping, „in U lig” sal beoefen!

P. G. W. DU PLESSIS.

P.U. vir C.H.O.